

Zwemmen met Caligula

Colofon

ISBN: 978 90 8954 885 6

Eerste druk 2016

© 2016 Frans van Duijn

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving binnenwerk: Evelien Veenstra

Vormgeving omslag: Charlotte Lokin

Niets uit deze uitgave mag worden veelelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Zwemmen met Caligula

Frans van Duijn

Voor Anna & Julia

GEFLIPTE DOLFIJN

Het zwembadwater lag erbij als een reusachtige edelsteen vol fonkelingen en glinsteringen. De kracht waarmee Evi ernaartoe werd getrokken was geweldig. Ze stormde van de douches naar de badrand en dook er meteen in. Bijna veertig meter lang zwom ze onder water, kwam proestend boven, en begon toen aan zó'n woeste crawl dat achter haar middel een geul ontstond zoals je alleen bij topzwemmers ziet. Vóór Evi uit rolde een boeggolfje, terwijl rond haar trappelende voeten het water leek te koken, zó schuimde het. Plots ging ze weer kopje-onder en al snel zweefde ze vlak boven de tegelvloer. Meterslang gleed ze langs al die perfect gebakken tegeltjes, totdat ze op de zwembadbodem hurkte en zichzelf met kracht lanceerde.

SPLASH!

Hoog knalde Evi boven het water uit. Haar zwarte zwempak glansde donker en achter het zwembrilletje glommen haar ogen van vreugde.

BLASH!

Net toen ze ruggelings een gat in het water sloeg, zag ze uit haar ooghoeken Riemersma langs de badrand staan. Evi kwam weer boven en zwom met een trage schoolslag naar de kant. 'Hoi coach,' groette ze. 'Hoe is het?' 'Met mij is het goed,' bromde hij. 'Maar jij gaat weer tekeer als een geflipte dolfin.'

'Wás ik maar een dolfin!'

De lach van de boomlange Riemersma rolde over het water. 'We zijn een soort dolfinen, Evi, ze zijn onze neven, maar goed, ben jij nou zo vroeg of ben ik zo laat?'

‘Ik was te vroeg, ik had er zó’n zin in.’

‘Is Ipek nog in de kleedkamer?’

‘Nou ...’ aarzelde Evi. ‘Ik weet het niet, ik heb haar nog niet gezien.’

Riemersma vloekte binnensmonds en tuurde door z’n brillen-
glazen naar het schermpje van z’n mobiel. ‘Oké, nou, laten wij
maar alvast beginnen, momentje.’

De trainer verdween in het kantoor en verscheen even later
met een klembord onder z’n arm, een fluitje tussen z’n tanden
en een stopwatch aan een koordje om z’n nek. Evi loerde naar
de stopwatch. Daar gaat het allemaal om, dacht ze, de tijd. Ze
wist precies waar ze op moest letten om háár tijd scherper te
krijgen. Haar linkerelleboog remde iets te veel af, die kwam
een fractie te hoog uit het water. Ook moesten haar voeten
minder verkrampt zijn, lossler. Ze moest ze een slagje meer
naar binnen draaien.

‘Denk aan je voeten,’ begon Riemersma zonder het fluitje uit
z’n mond te halen. ‘Als je het water tussen je tenen voelt stro-
men, zit je goed. Dan ben je relaxed.’

Evi knikte. Ze was klaar voor de training. In de kleedkamer
had ze al haar heupen, armen, polsen en schouders losge-
maakt.

‘Goed, we beginnen met een locomotief-wisselslag.’

De locomotief betekende één baantje snel, eentje sloom. En
dan vervolgens hetzelfde recept voor twee, drie en vier baan-
tjes. Tot slot moest de locomotief ook weer terug, van vier
naar één baantje.

‘Begin maar met rugcrawl, ik houd de tijden van gisteren aan.’

Evi zwom naar de korte kant van het zwembad, waar ze met
beide handen de overloopgoot vastpakte. Ze zette haar voet-
zolen tegen de wand en keek over haar schouder naar de stille,
glinsterende vlakke.

‘Op uw plaatsen!’

Ze richtte haar gezicht weer naar de kant, boog haar armen en hief haar bovenlichaam iets op uit het water.

TRRRR ging het fluitje en Evi spoot achterwaarts weg als een speedboot.

Na de locomotief was er een rustpauze en daarna moest ze van Riemersma ‘serieus aan de bak’, zoals hij dat noemde. Het betekende de tweehonderd meter vlinder, haar specialiteit, op topsnelheid.

‘Denk maar dat je alvast op het open NK zwemt,’ opperde hij. ‘Ik wil dat je alles geeft. Probeer onder die twee minuut dertig te komen!’

Nu moet het toch eindelijk lukken, dacht Evi, nú moet het! Wat later stond ze klaar op het startblok. Haar tenen klemden zich vast om de rand, ze boog zich naar voren en drukte haar handen losjes naast haar voeten tegen het blok.

‘Je hele lichaam moet door hetzelfde gat in het water,’ riep de coach. ‘Geen gespetter!’

Evi zei niks. Ze was supergeconcentreerd.

‘Denk aan de houding van je duimen, het zijn je extra vleugeltjes.’ Riemersma keek op z’n stopwatch en bracht het fluitje naar z’n mond.

‘Hé, Eeeeeefje!’ galmde ineens door het zwembad.

Evi wankelde op het blok. Ze kon nog net haar evenwicht bewaren. De wenkbrauwen van Riemersma begonnen boos te dansen. ‘Ipek!’ baste hij. ‘Doe nou eens ...’

‘Goeiemorgen, ben ik te laat?’ Ipeks naakte huid was overdekt met heldere waterdruppels van de douche. Haar zwempak was rood, haar gitzwarte haren glansden blauwig en haar vinger- en teennagels waren groen gelakt. Evi

zag hoe ze met drie handbewegingen de machtige bos haar onder het rubber van haar badmuts propte.

‘Ja, Ipek, je bent veel te laat,’ mopperde Riemersma. ‘Anders had je nu de tweehonderd meter vlinder tegen Evi kunnen zwemmen.’

‘Ach, het guppy tegen de haai,’ spotte Ipek.

‘Ga je maar inzwemmen. Ik kom straks bij je.’

‘Oké.’ Met een elegante duik verdween Ipek in het water.

Riemersma keek Evi aan en maakte een wanhoopsgebaar.

‘Maak je maar weer klaar voor de start.’

Evi nam opnieuw de starthouding aan en hield haar ogen strak op de blauwe fonkelingen en glinsteringen gericht. In haar hoofd was het nu muisstil. Zelfs het zoemen van de zwembadfilters hoorde ze niet. ‘M’n duimen zijn extra vleugeltjes,’ prentte ze zichzelf zachtjes in. Toen klonk het fluitje en dook ze van het blok.

PAARDENMELK

In de kleedkamerspiegel checkte Evi haar puistjes. Op de vette huid rond haar neus zaten drie mee-eters; boven haar linkermondhoek keek een wittig puskopje de wereld in. Met jullie, dacht ze, valt nog te leven. Moeilijker had ze het met een pukkeltje op haar neuspunt en een vuurrood exemplaar op haar voorhoofd. ‘Jij groeit daar al een eeuw, kreng!’ bits-te Evi tegen de rode puist.

Achter haar rug schoot Ipek in de lach. ‘Praat jij tegen je pukkels?’

‘Ikke wel.’ Zorgvuldig schikte Evi haar blonde haren over haar voorhoofd. ‘Vanwege dat kreng heb ik een pony. Had je dat niet door?’

‘Tuurlijk, daarom draag je ook zo graag een badmuts.’

‘Maar niet heus.’ Evi keek nog eens naar haar gezicht in het spiegelglas. De tint van haar huid was bleekroze, haar lichte wenkbrauwen neigden naar rood, en haar ogen waren de groenste van Noordwijk en omstreken. Die ogen zouden, hoopte ze, de aandacht afleiden van haar pukkels.

‘Ik zag op Marktplaats zo’n badmuts met rubber bloemetjes,’ grinnikte Ipek. ‘Kostte maar vijftien euro.’

‘Moet je straks opdoen tijdens het open NK.’

‘Ja, Riemersma zal helemaal gek worden!’ Ipek lachte zachtjes, waarbij ze haar ogen even dichtkneep.

Evi staaarde naar het pukkeltje boven haar mondhoek. Was hij rijp voor de oogst? Ze wist het niet zeker. Voorzichtig zette ze de toppen van haar wijsvingers rond het pukkeltje, verzette ze een millimeter en drukte. In de spiegel zag ze

een bloeddruppel boven haar lip verschijnen. ‘Shit!’ steunde ze. ‘Dikke, vette shit!’

‘Ach, wat een gedoe,’ kreunde Ipek mee. ‘Laat je nou eens ontgroenen, Eef, dan verdwijnen die pukkels vanzelf.’

‘Schei toch uit!’ zei Evi bozig, terwijl ze haastig naar een papieren zakdoekje in haar sporttas greep.

‘Tongzoenen werkt beter dan zalfjes en crèmes, hoor.’

‘Hou toch op!’

‘In ieder geval werkt het beter dan dat masker van algenklei en de paardenmelk die je een tijdje terug dronk. Gétver!’

Evi depte het wondje en prees zich gelukkig dat ze Ipek niet had verteld over de marmerzeep, de rauwe aardappelschijfjes en de koude kamillethee.

‘Kijk nou eens naar mij, Eef, voor ik zoende met Moussa had ik ook pukkels en ...’

‘Dat stelde toch niks voor!’

‘... en na het tongen waren ze als bij toverslag verdwenen! Trouwens, m’n benen waren ineens ook iets langer, mijn enkels dunner en ...’

‘... je mond nóg groter!’ toeterde Evi eroverheen.

Ipek kwam naast Evi voor de spiegel staan en trok een gekke bek. Ze was zeker een hoofd kleiner dan haar vriendin, wat alles te maken had met haar Turkse bloed. Wel was ze breed in de schouders en had ze grote borsten voor een dertienjarige. ‘Wacht maar, meisje,’ zei ze op een bekakt toontje, ‘tot je wordt ontgroend.’

Evi’s woede zakte en ze begon te grinniken.

‘Wat is er?’ vroeg Ipek nieuwsgierig.

‘Ik bedacht iets.’

‘Wát?’

‘Misschien krijg ik na het tongzoenen wel ineens krullen! Of bruine ogen. Of schoenmaat vijfenveertig!’

‘Ja, of ben je ineens Marokkaanse en heet je Fatima of zo.’

‘Of krijg ik juist méér pukkels!’

‘Als je een lelijke gast zoent, is die kans zeker aanwezig.’

In de verte klonken stemmen en het dichtslaan van metalen kluisjes.

‘Daar komen de eerste recreanten,’ zei Ipek. ‘Kom, snel, voordat die stank van zweetsokken ons te veel wordt.’

Maar Evi keek weer in de spiegel, peinzend over Ipeks oplossing voor haar pukkels die géén oplossing was, want eerst moest ze van die puisten af en dán pas zou een jongen haar willen zoenen. Maar stel, er was wonder boven wonder tóch een held, die het met ferm gesloten ogen zou willen wagen, wie was dan haar favoriete kandidaat? Arto natuurlijk, een klasgenoot die wel degelijk interesse voor haar leek te hebben, hoewel ze zich dat diep in haar hart niet voor kon stellen. Ze had hem op een blik betrapt die haar verwarde; niemand had ooit zo naar haar gekeken, en ook z’n complimentje over haar ‘supercoole’ gympen was ze niet vergeten. Ze slaakte een diepe zucht.

‘Wat is er?’ vroeg Ipek. ‘Is dat omdat je weer boven de 2.30 zat? Riemersma moet je niet zo afknijpen. Ik zou ...’

Evi’s venijnige handgebaar legde haar het zwijgen op. ‘Afknijpen vind ik niet erg, Iep, erg is het útknijpen ... van die klótepukkels.’

MOORD

In de kantine zaten de vriendinnen aan een tafeltje achter een kop thee. Ipek zette haar tanden in een tosti ham-kaas, Evi staarde naar haar mueslibol. Het eten en drinken was gebracht door Richard, een zwembadmedewerker die hen al jaren kende. Hij had hen begroet met z'n vaste opmerking: 'Goeiemorgen, kanjers van Spatje, zeker weer thee, een tosti ham-kaas en een mueslibol?'

Spatje was de naam van de Noordwijkse zwemclub waar Evi sinds haar tiende zwom. Zij en Ipek waren inderdaad de kanjers, de talenten, die met het oog op het open NK extra training van Riemersma kregen.

'Ik was niet vooruit te branden,' klaagde Ipek, terwijl ze geeuwde als een leeuwin.

'Wéér de 2.30 niet gehaald,' treurde Evi.

'We gaan lekker,' zei Ipek cynisch, terwijl ze heel traag een vinger over haar dikke, donkere wenkbrauwen haalde.

'Zeg dat wel,' somberde Evi.

'Weet je,' zei Ipek geeuwend. 'Ik heb ook steeds minder zin om te trainen.'

Haar vriendin sperde haar ogen wijd open. 'Wát zeg je nou?' 'Weinig zin,' herhaalde Ipek. 'Dertien uur in de week in het water, zo vreselijk vroeg op. Ik word er gek van! Jij niet?'

Evi schudde haar hoofd. Zij was juist dol op het vaste ritme en het superbevredigende gevoel van trainen. Haar woorden kwamen dan ook recht uit haar hart toen ze zei: 'Van níét trainen zou ik juist gek worden.'

'Ja, ja, dat dacht ik al,' mompelde Ipek, terwijl ze weer gul-

zig in de tosti hapte. ‘Riemersma heeft met jou goud in handen.’

‘Met jou niet zeker!’ reageerde Evi fel. ‘Kom op, Ipek, je bent een supertalent, je bent verdorie Nederlands recordhouder op de vijftig meter rugslag!’

‘Bij de dertienjarigen, hè.’

‘Ja, nou en? Ik zou er een moord voor doen om recordhouder op de tweehonderd vlinder te zijn!’

‘Een móórd zeg je?’

‘Bij wijze van spreken natuurlijk, gék!’

‘Maar goed,’ vervolgde Ipek, ‘ik baal dus van Riemersma en Haasbroek is helemaal een verschrikking, al die stress rond de limietwedstrijden en dan die rottige lándtrainingen. Ik ben toch een zwemster!’

Evi zag Haasbroek voor haar geestesoog verschijnen, de trainer van de kernploegjeugd. Hij was altijd kritisch op haar. Ze moest haar handen ‘anders insteken’ en ‘anders doorhalen’ en aan haar ‘benenroffel’ mankeerde ook altijd van alles. Als ze straks op het open NK faalde, zou hij haar uit de ploeg zetten. Dat was zeker.

‘Kijk,’ zei Ipek met volle mond, ‘jouw kracht is je zelfdiscipline, je werklust, je *drive*, maar ik wil lossier, minder.’

‘Maar je hebt toch je basisconditie nodig, je ...’

‘Riemersma was trouwens boos op me, zeg!’ onderbrak Ipek haar.

‘O?’

Ipek dempte haar stem. ‘Ik kreeg wéér een preek over me heen, dat ik niet serieus met m’n sport bezig was en zijn tijd verpestte, dat ik mijn talent vergooide, dat ik een tweede Marrit Steenbergen of Inge de Bruijn kon worden ...’

Evi’s gezicht verstrakte.

‘... alsof ik dat zou willen! “Loop naar de maan,” zei ik, of

nee, “zwém naar de maan! Ik ben Ipek Kars, niet Marrit of Inge de Bruijn!” Maar ik heb er schijt aan, je weet toch wat Haasbroek tegen me zei?’

‘Over je vetpercentage?’

‘Ik was te vet!’ ratelde Ipek in een noodtempo door. ‘M’n *boezem*, beweerde hij, was te groot en m’n spierballen te klein, dat zei hij écht, *boezem*, en hij keek me aan alsof ik in het water had gepiest!’

Evi nam een eerste hap van haar mueslibol. Zij kan écht een tweede Inge de Bruijn worden, dacht ze, terwijl er een steek van jaloezie door haar hart ging.

Maar weinig meiden gleden zo soepel door het water als Ipek. Haar stijl was schitterend en ze leek nooit na te denken over wat haar lichaam deed. Ze zwom en won. Alleen op de tweehonderd meter vlinder was Ipek langzamer dan Evi, wat dan ook hét onderdeel voor doorzetters was, de discipline die pijn deed, vaak véél pijn. Evi was geen supertalent, maar ze kon afzien en trainde meer dan de concurrentie.

‘Je komt morgenochtend toch wel?’ vroeg ze bezorgd.

‘Ik weet het niet,’ mompelde Ipek. Ze deed het laatste stukje tosti in haar mond en spoelde het weg met een slok thee. Daarna keek ze haar vriendin nieuwsgierig aan. ‘Ik ken niemand die zo gek is op trainen als jij. Waarom is dat?’

Evi haalde haar schouders op.

‘Ik vind het een beetje griezelig.’

‘Hou toch op!’

‘Oké, dan is het niet griezelig. Ik zag jou trouwens ook kletsen met Riemersma. Waar ging dat over? Je keek nogal ernstig.’

‘Niks bijzonders,’ loog Evi. Ze nam een tweede hap van de mueslibol, een derde, een vierde. Met moeite kreeg ze het gortdroge ding weg. Heftig kauwend keek ze op haar mobiel.

‘Om half negen moet ik bij m’n opa zijn.’

‘Ja, wat betaalt hij je nou? Bij de Appie verdien ik als vak-
kenvuller bijna niks, maar vier euro per uur.’

‘Ik krijg ook vier euro.’

‘Zwart?’

‘Zo zwart als jouw haar.’

‘Shit, en dan ook nog lekker aan het strand, geef mij ook
zo’n zomerbaantje!’

‘Ja, maar nu moet ik echt weg.’ Evi pakte haar tas.

‘Dan bestel ik nog een vette tosti,’ grapte Ipek, maar toen
zei ze op serieuze toon: ‘Werk ze en tot morgenochtend héél
erg vroeg. Ik zal echt proberen om op tijd te zijn.’

DE FILOSOOF

Van het zwembad naar de boulevard was nog geen vijf minuten fietsen. Tijdens dit ritje dacht Evi voortdurend aan haar pijnlijke woordenwisseling met Riemersma, het gesprek waarbij ze volgens Ipek zo ernstig had gekeken. Uit wanhoop was ze tegen hem over ‘slagdokter’ Cecil Colwin begonnen, de beste slagtrainer ter wereld, die in het Amerikaanse Miami voor zeventuizend euro per week zwemclinics organiseerde. ‘Lieve schat,’ had Riemersma vaderlijk gezegd, ‘Colwin traint toppers die beurzen krijgen van hun zwembonden, daarom kunnen ze dat betalen.’

‘Ja, dat weet ik wel, maar ...’

‘Je moet rúím onder de 2.30 komen wil je in aanmerking komen voor zo’n beurs.’

‘...’

‘Haasbroek gaat daar trouwens over.’

‘Weet ik, maar ik ... ik heb Colwin toch juist nodig om onder die 2.30 te komen!’

‘Nee, dat geloof ik niet, er zit nog zó veel kracht in jou.’

‘O?’

‘Maar het is waar, die Colwin is een soort tovenaar. Hij kan je zeker beter maken. Misschien kunnen je ouders je sponsoren of een suikeroom?’

‘Ja, nee, oké, ik ... ik zal het vragen,’ had ze tot slot gesta meld, terwijl haar vader en moeder zo’n clinic nooit van z’n leven zouden kunnen betalen en een suikeroom voor haar iets uit sprookjes was.

Het geruis van de branding werd steeds sterker, net als de wind. Het aantal meeuwen boven Evi's hoofd groeide gestaag en dáár zag ze dan de zee, die een eind aan haar overpeinzingen maakte; de zachtjes deinende watermassa kalmeerde haar, zoals ook de hemelsblauwe hemel erboven Evi rust gaf. De augustuszon brandde al flink, toch was het nog niet druk op de boulevard. Evi wierp een blik op de windwijzer boven op de vuurtoren. De wind kwam uit het noorden, vandaar dat er zo'n helder zicht was. Zuidwaarts zag ze duidelijk de contouren van de Scheveningse pier; in het noorden waren de rokende pijpen van de staalfabriek in IJmuiden goed zichtbaar.

Pal tegenover de vuurtoren zette Evi haar fiets in de rekken, deed hem op slot en liep de oprit af naar haar werkplek, het strandpaviljoen van haar opa, Peer Dautz, die boven het uitgifteluik een bord had opgehangen met de tekst:

Hier kunt u niet pinnen! Wij accepteren slechts geld dat rinkelt en knispert!

Een ouderwetser paviljoen, compleet met visnetten aan het plafond en bootjes in flessen, was er aan de hele kust niet te vinden. Evi's mobiel piepte. Een appje van Ipek.

Zwem je al met de vissen?

Ze appte terug.

Ik ben bijna bij de horizon!

Daarna zette ze haar mobiel uit, want opa Peer haatte mobiele telefoons. Hij werd naar eigen zeggen 'horendol' van die 'Chinese piepjes'. Evi liep het plankier op, dat haar over het zand naar de strandtent leidde. Daar zag ze opa al staan, starend naar de zee. Hij droeg een zwarte pet en een sneeuw-wit overhemd; uit z'n korte broek staken benen die glinster-

den van zeezout en verwaaid schuim. Ineens kreeg hij haar in de gaten. ‘Ah, Evi!’ schalde z’n stem over het strand. Smak! Smak! Smak! Drie klapzoeven daalden op haar wangen neer.

‘Kind, je ruikt weer heerlijk naar chloor.’

‘Chloor is mijn parfum, dat weet je.’

‘Haha, die is goed, parfum!’

‘Maar jij ruikt naar zout.’

‘Kan kloppen, ik ben al drie keer in zee geweest.’

‘Drie keer? Echt waar?’

‘Vraag maar na bij Jan de Filosoof.’ Opa Peer knikte naar een oude zigeunerbruine man, die windschermen aan het opzetten was.

In Evi’s ogen verscheen een mengeling van verbazing en teleurstelling. ‘Hè, waar komt hij nou ineens vandaan?’

‘Ruud is ziek,’ verklaarde opa Peer.

BAF! BAF! BAF!

Met een houten hamer beukte de man moeizaam de stokken van de laatste rij windschermen in het zand. Hij droeg een smoezelig hemd dat uit z’n broek hing; tussen de hamerslagen door hapte hij zwaar naar adem.

BAF! BAF! BAF!

Evi kende de Filosoof van de vorige zomervakantie, waarin ze ook bij opa’s paviljoen op het terras had gewerkt. Hij moest minstens zeventig zijn. Hoe oud hij precies was wist niemand, daar deed hij graag geheimzinnig over. Sowieso liet hij over z’n eigen leven weinig los, terwijl hij wel overloos kon zwetsen over ‘het strandleven’, vandaar z’n bijnaam. Evi voelde zich altijd ongemakkelijk in zijn buurt. Hij kon je zo treiteren, wist ze uit ervaring, dat je je werkelijk zwak, abnormaal en lelijk begon te voelen.

‘Hij was toch gestopt?’ vroeg ze.